

fuzinar

Leto XXXVIII

Ravne na Koroškem, november 2001

št. 11

Minister Grizold obljublja tesnejše sodelovanje

Minister za obrambo dr. Anton Grizold si je s sodelavci 15. oktobra ogledal t. i. namensko proizvodnjo v STO in se pogovarjal z vodilnimi možmi v podjetju ter v Slovenskih železarnah, nato pa dogovorjeno pojasnil še na tiskovni konferenci.

S tiskovne konference: Jože Studenčnik, glavni direktor družbe STO, dr. Matic Tasič, predsednik uprave Slovenskih železarn, dr. Anton Grizold, minister za obrambo RS, Irma Pavlinič Krebs, koroška poslanka in podpredsednica DZ.

ŠTIRI LETA DRUŽBE STYRIA VZMETI

Brez dela ni trga, brez trga ni dela!

Septembra letos so minila štiri leta od ustanovitve družbe Styria Vzmeti. V oktobru pa so prvič doslej presegle 1000 ton mesečne proizvodnje, saj so izdelali 1026 ton vzmeti, in dosedanjo največjo proizvodnjo (931 ton iz letošnjega septembra) presegle za 95 ton. To sta vsaj dva zadostna razloga za obisk Fužinarja med vzmetarji.

Več kot tretjinski tržni delež klasičnih vzmeti

"Ponosni smo, da z našo proizvodnjo zadostimo 35 odstotkov potreb po klasičnih vzmeteh na evropskem trgu," pravi Dušan Strmčnik, direktor družbe Styria Vzmeti. Obseg povpraševanja po klasičnih vzmeteh ostaja nespremenjen, vendar je vse manj evropskih proizvajalcev, ki zmorejo ta proizvodni program obdržati v mejah stroškov.

Obrambni minister je dejal, da je do obiska na Ravnah prišlo ob pravem času – čeprav nekateri menijo, da nekoliko pozno – saj je morala nova ekipa na ministrstvu narediti "inventuro" nacionalnega obrambnega področja in izdelati nov koncept razvoja Slovenske vojske glede njenega obsega in strukture.

Po njegovih besedah je Slovenija po osamosvojitvi ostala brez koncepta vojaške industrije. Večina vojaških industrijskih zmogljivosti se je zmanjšala, nekateri deli so se celo opustili. Proizvodnja se je delno preusmerila v civilne potrebe, delno pa v proizvodnjo drugih izdelkov s področja namenske industrije. Podjetja s področja obrambne industrije so doma le malo prodala, zmanjševal se je tudi izvoz vojaških izdelkov. To je pripeljalo do velikega krčenja vojaške obrambne industrije, zato danes o vojaški industriji v pravem pomenu besede v Sloveniji ne moremo govoriti: obstaja le civilna industrija, ki ima v svojem programu tudi vojaškoobrambne izdelke. Povprečni delež vojaške proizvodnje v gospodarskih družbah je 10 odstotkov. To je sicer lahko ugoden delež – gledano z ekonomskega vidika –, saj predstavlja majhno tveganje v poslovanju podjetja, z nacionalnoobrambne vidika pa je premajhen.

"V MORS smo zainteresirani, da se obstoječa vojaškoobrambna proizvodnja konsolidira, se poveže in skupno nastopa na domačem in tujem trgu," je poudaril dr. Anton Grizold in nadaljeval, da je vloga države po njegovem mnenju predvsem jasna opredelitev vojaškoobrambnih potreb in pomoč pri odpiranju vrat za tovrstno industrijo – tudi na tujem trgu. Ministrstvo bo tudi v prihodnje podpiralo gospodarske družbe z vojaškimi programi na različne načine, kot so: dolgoročnejša naročila izdelkov, dolgoročnejša naročila za vzdrževalna dela, sofinanciranje razvoja proizvodnje nekaterih perspektivnih vojaških izdelkov ter pomoč pri promociji in trženju izdelkov v skladu z veljavnimi predpisi. "Prepričan sem, da bomo s takšnim sodelovanjem ohranili zmogljivosti vojaške industrije v Sloveniji ter pripomogli k ohranjanju delovnih mest."

Niso dovolj le zmogljivosti, izdelki morajo biti konkurenčni

Glede pogovorov na Ravnah je minister dejal, da so bili zelo konkretni. "Dogovorili smo se o tesnejših oblikah sodelovanja preko različnih delovnih skupin." Te naj bi odgovorile tudi na vprašanja, s katerimi naročili lahko v STO računajo v prihodnje oziroma kako naj naravnajo svoj proizvodni program in (ker so v fazi privatizacije) kako naj najdejo ustreznega strateškega partnerja. Dr. Anton Grizold je rekel, da država ni zainteresirana za solastništvo v namenskem delu proizvodnje, bo pa pomagala pri iskanju strateškega partnerja, še bolj pa s tem, da bo jasno opredelila potrebe na obrambnem področju, ki bodo postale del proizvodnih programov za daljše obdobje. Tako bi ohranili obstoječa delovna mesta ter omogočili nove zaposlitve v železarni. Ob tem pa je minister opozoril tudi na konkurenčnost ravnenskih izdelkov, saj morata biti njihova cena in kakovost na svetovni ravni.

O nakupu hammerjev je obrambni minister dejal, da ta lahka oklepna vozila potrebuje vojaška policija za sodelovanje na mirovni misiji na Kosovem in v BiH. Gre za drugačen tip vozila, kot je valuk, o katerem je menil, da jih bo Slovenska vojska potrebovala vsaj 60, mogoče celo več vozil. Ob tem je dr. Tasič poudaril, da so ministra seznanili tudi z zmogljivostmi proizvodnje in da bi brez večjih premikov oziroma dodatnih investicij v STO uspeli izdelati po dva valuka mesečno.

Gostitelji ob ministrovem obisku niso skrivali zadovoljstva. Dr. Tasič je izrazil prepričanje, da bosta novi način dela ekspertnih skupin in strategija ministrstva izboljšala razmere, direktor STO Jože Studenčnik pa je bil navdušen nad podporo ministrstva in načrti, ki – če bodo izpolnjeni – predstavljajo "dobro popotnico" družbi. STO je po prvih šestih mesecih letos, ko je prevzel njegovo vodenje, imel kar za 530 milijonov SIT izgube, a v zadnjih treh mesecih že pozitivno posluje, takšen naj bi bil tudi letošnji končni izid v poslovnem delu bilance, medtem ko naj bi se skupna izguba zmanjšala na 180 milijonov SIT.

A. Č.

Med kupci ravenkih vzmeti so največja evropska podjetja, kot npr. Renault (prodaja vzmeti za tovornjake pomeni 40-odstotni delež celotne prodaje), sledijo mu BPW (tovarna podvozij iz Nemčije), nemški MAN in švedska Scania ter SAF iz Nemčije.

Za to branžo je značilno, da se s kupci sklepajo dolgoročne pogodbe, in sicer v paketih – za celotni proizvodni program. Cene se določajo na letni ravni, med letom se naročajo samo odpoklici.

sistem dobav v Sloveniji, saj uvažajo le del investicijske opreme ter material za proizvodnjo, ki ga na domačem trgu ni mogoče kupiti (okoli 10 odstotkov celotne nabave).

Razvoj podjetja je potekal po popolnoma logičnem zaporedju, menijo v upravi podjetja.

V prvih dveh letih je bila skrb predvsem namenjena oživljanju proizvodnje in njeni rasti. V tretjem poslovnem letu je prišlo do stabilizacije

Pročelje
proizvodne
hale
nosi
prepoznaven
logotip.

Pri vseh kupcih so v družbi Styria Vzmeti uspešno opravili vse kakovostne preglede, poudarja Strmčnik, in so njihovi uradni dobavitelji vzmeti za prvo vgradnjo ter tudi za rezervne dele. Kot zanimivost, poleg rednih preverjanj je bila kakovost ravenkih vzmeti potrjena tudi na lanskem rallyju Paris–Dakar. Tri Renaultova spremljevalna vozila so bila namreč opremljena s serijskimi vzmetni, izdelanimi na Ravnah. **"To pomeni, da je kakovost naših standardnih izdelkov na visoki ravni,"** komentira ta uspeh direktor Styrie Vzmeti.

Sicer pa je za ravenko tovarno vzmeti značilna izjemna širina proizvodnega programa: preko 400 različnih tipov vzmeti oziroma okoli 100 različnih dimenzij in kvalitet vložnega materiala. Komentar direktorja: **"Naše osnovno vodilo je ostati dovolj fleksibilni, da lahko ustrezemo vsem željam kupcev, pa čeprav pri tem večkrat na račun produktivnosti."**

Naložbe za izboljšanje proizvodnje in delovnih razmer

Podoba družbe Styria Vzmeti je po štirih letih obstoja na kratko naslednja: prodali so 30.000 ton izdelkov, več kot 95 odstotkov realizacije dosegajo z izvozom v države Evropske zveze, investicije v opremo znašajo milijon evrov, zgrajen je soliden

proizvodnega procesa, saj so kupce že prepričali o kakovosti izdelkov ter uvedli direktne dobave (prej je prodaja potekala preko sestrskih družb v koncernu Styria Group).

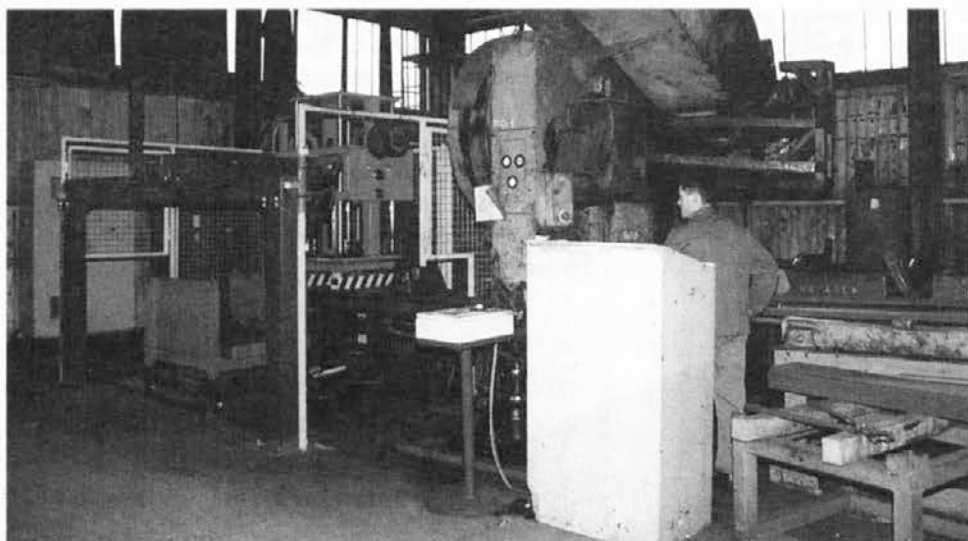
Za letošnje leto je bila značilna visoka cena energentov, zato so bili v podjetju prisiljeni optimirati proizvodni proces oziroma optimirati celotno poslovanje. Prvi rezultati ukrepov so že vidni, saj se je trend nenehnega padanja dobička v zadnjem četrtletju že obrnil navzgor – kljub nespremenjeni strukturi proizvodnje.

V podjetju so najprej investirali v dodatne proizvodne zmogljivosti ter v informacijski sistem, potem v ekologijo, zdaj pa so naložbe namenjene predvsem olajšanju dela na nekaterih najtežjih delovnih mestih.

V obratu so namestili odsesovalne sisteme, ki iz zraka odstranjujejo oljne hlape in prah. V proizvodnjo uvajajo okolju prijaznejše barve na vodni osnovi, ki obsegajo že polovico vseh uporabljenih barv. Pri tem ravenkim vzmetarjem zelo pomagajo laboratoriji iz koncerna, ki tudi sodelujejo s kupci. Celovite rešitve še niso našli. Žal pa so t. i. ekološke barve iz uvoza.

Med investicijami za izboljšanje delovnih razmer omenimo še štiri manipulatorje, ki na najtežjih delovnih mestih zmanjšujejo ročno delo na najmanjšo možno mero.

Letos bodo postavili še manjši žerjav za olajšanje dela pri delovni operaciji za oblikovanje v toplem.

**Manipulator
za
zlaganje
razrezanega
materiala
je
zelo
olajšal
delo.**

**Vsak
dan
z dvorišča
podjetja
odpeljeta
dva
tovornjaka
vzmeti.**

Optimalno število zaposlenih za obstoječo proizvodnjo

"Zelo sem zadovoljen z odnosom vseh zaposlenih do procesa optimiranja," pravi Dušan Strmčnik in nadaljuje: "Vsi so zgledno sodelovali z različnimi predlogi za izboljšanje procesov, olajšanje dela in dvig produktivnosti."

V družbi Styria Vzmeti si prizadevajo povečati produktivnost na posameznem delovnem mestu. Doslej so produktivnost merili le v obratu kot celoti, in sicer s kg/h, zdaj pa teče proces zajemanja podatkov po delovnih mestih. Rezultat bo prikaz produktivnosti v skupinah podobnih delovnih mest, izražen pa bo v odstotku doseganja teoretične maksimalne proizvodnje.

Tudi sistem nagrajevanja delavcev po opravljenem delu je v postopku sprememb. Če bo doseženo soglasje z zaposlenimi, bo zaživel v novem letu.

Končni cilj sprememb je vzpostaviti transparenten in primerljiv sistem nagrajevanja po delu, kot je v sestrskih podjetjih. Povprečna plača v družbi Styria Vzmeti je nad ravnijo povprečne plače v Sloveniji in je neposredno povezana z doseženo produktivnostjo v preteklih mesecih.

"Velik problem pa so nadure, čeprav smo jih v zadnjem času uspeli zmanjšati za trideset

odstotkov," poudarja direktor in nadaljuje, da v povprečju vsak zaposleni opravi deset nadur mesečno. Nadurno delo poteka ob sobotah dopoldne in v nedeljah popoldne, predvsem zaradi boljše izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti. Ob nedeljah poteka v glavnem proizvodnja rezervnih delov, za katero v rednem delovnem utripu zmanjka časa. Največkrat so to male serije izdelkov, ki pa jih je treba nujno izdelati.

V ravenski vzmetami poudarjajo, da skrbijo tudi za dobro počutje zaposlenih – ob že omenjenih "ekoloških" investicijah so obnovili tudi sanitarije in garderobe ter na novo opremili pisarniške prostore ter vzpostavili računalniško povezavo med proizvodnjo in upravo.

Pred štirimi leti je bilo v družbi Styria Vzmeti 58 zaposlenih, zdaj jih je 140. "Rast zaposlovanja je v glavnem zaključena. Vsi izračuni kažejo, da je optimalno število med 140 in 150 doseženo. Brez prostorske rešitve je širjenje na tem prostoru nemogoče," poudarja direktor Strmčnik in povzema odločitev lastnikov, da se zaradi onemogočene prostorske širitve na Ravnah koncentrira le proizvodnja klasičnih vzmeti. Če pa bo odgovor Slovenskih železarn pozitiven, bi koncern Styria na Ravnah začel tudi proizvodnjo paraboličnih vzmeti.

Andreja Čibron-Kodrin

55 LET PO USTANOVITVI

Litostrojeve družbe uspešno poslujejo

Štiri podjetja, ki so nastala leta 1998 po razpadu Litostroja, letos praznujejo 55. obletnico ustanovitve podjetja s tem imenom. Osrednja slovesnost, s katero so obeležili ustanovitev podjetja Litostroj – livarna in tovarna strojev ter začetek gradnje sive livarne, je bila 14. septembra. Na njej so se zbrali vsi sedanji in nekateri bivši direktorji Litostroja, njihovi poslovni partnerji, gostje, sodelavci in zaposleni v naslednicah Litostroja: družbah Litostroj E. I., Litostroj Ulitki in Proizvodno tehnični servis ter v Invalidskem podjetju. Na njej so bili tudi zaposleni v ravenskem obratu Težka livarna, ki ga je podjetje Litostroj Ulitki kupilo lansko leto in tako proizvodnjo Litostroja prvič razširilo tudi zunaj Ljubljane.

OD HITRO RASTOČEGA GIGANTA DO RAZPADA NA VEČ PODJETIJ

Proizvodnja v sivi livarni se je začela septembra 1947. leta. Ob livarnah in modelarni je zrasel še obrat za mehansko obdelavo kovin z obdelovalnimi stroji in s halo za montažo proizvodov. Po letu 1950 so postavili še prostore za proizvodnjo varjenih konstrukcij ter druge potrebne objekte, kot so laboratoriji in projektivni biroji. Z ustanovitvijo industrijske kovinarske šole si je Litostroj zagotovil izobraževanje lastnega strokovnega kadra.

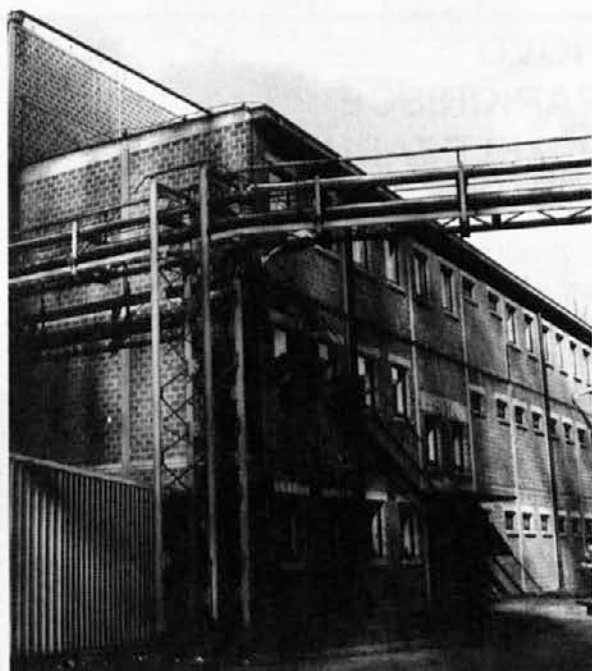
Proizvodni program Litostroja se je začel širiti. V 80. letih so bile zgrajene nove tovarne za proizvodnjo hidravličnih stiskalnic in viličarjev ter velika peskarna, razširjena je bila jeklolivarna s halami za proizvodnjo velikih ulitkov, zgrajeno preizkuševališče za črpalke za nuklearne elektrarne ter kupljeni sodobni CNC-obdelovalni stroji.

Litostroj je v najuspešnejših letih zaposloval okrog 4000 delavcev. Sredi 80. let se je zaradi ustavljenih naročil v deželah tretjega sveta začel njegov zastoj, po osamosvojitvi Slovenije pa je podjetje ostalo brez

tržišča ter ustrezne bančne, politične in tehnološke naveze, ki bi omogočala hiter prodor na nove trge. Sledilo je odpuščanje zaposlenih, iskanje tržnih niš in razprodaja premoženja. Podjetje je bilo razdeljeno na manjše družbe.

PO PRIVATIZACIJI, TEHNOLOŠKI PRENOVI IN PRODORU NA NOVE TRGE PONOVEN RAZCVET

Po privatizaciji in nekajletnem neuspešnem reševanju celote so se leta 1998 izoblikovale štiri družbe, ki zdaj uspešno poslujejo. To so Litostroj E. I. (Podjetje za izdelavo energetske in industrijske opreme), Litostroj Ulitki, Litostrojsko invalidsko podjetje in Litostroj Proizvodno tehnični servis. Letos naj bi podjetja, ki skupaj zaposlujejo okrog 900 delavcev, prodala za okoli 10 milijard tolarjev

Poslopje Težke livarne

izdelkov in storitev. V zadnjih letih so prenovila tovarne, uvedla sodobne tehnologije, veliko vložila v raziskave in razvoj ter osvojila nova tržišča, tudi japonsko in ameriško.

Litostroj se je moral v svojem razvoju nenehno soočati z izzivi, zdaj pa kaže, da v prihodnost v njegovih naslednicah spet lahko zrejo z optimizmom. V vseh treh proizvodnih podjetjih se že od ustanovitve nenehno povečuje obseg prodaje, ki so ga letos celo podvojila. Podjetja ustvarjajo dobiček in vlagajo v tehnološki razvoj, njihovi izdelki pa so vse bolj tehnološko zahtevni in kakovostnejši.

Z uspešnim poslovanjem se lahko pohvali zlasti Litostroj E. I., ki že od ustanovitve posluje z

dobičkom. Letna rast poslovanja je med 15 do 20 odstotki. Zdaj v njem dela okoli 400 visoko usposobljenih zaposlenih, ki proizvajajo vodne turbine, črpalke, dvigala, industrijsko in preoblikovalno opremo. Med pomembnejšimi posli v zadnjem času omenimo izdelavo različnih turbin za hidroelektrarne v Sloveniji, Indiji in Kanadi, naročilo iz Irana za osem dvigal, za naročnika v Venezueli pa izdelujejo dve stiskalnici.

V LITOSTROJU ULITKI OD LANI TUDI RAVENSKA TEŽKA LIVARNA

V Litostrojevi livarni so po letu 1993, ko so morali zaradi neugodnih tržnih razmer zapreti svoj prvi obrat, ohranili tisti del proizvodnje, ki omogoča preživetje v spremenjeni tržni situaciji. Specializirali so se za področje energetike in črpal, ki obsega več kot 80 odstotkov proizvodnje. V Litostroju Ulitki izdelujejo modele in jeklene ulitke, težke do 30 ton. Uspešno poslovanje podjetja je posledica prestrukturiranja in tujega kapitala. Družba IHC Holand je skoraj stoo odstotni lastnik podjetja in je tudi njegov drugi največji kupec. Največ naročil dobijo v Litostroju Ulitki od ameriškega koncerna General Electric. Med kupci je pomembno tudi podjetje Litostroj E. I., od katerega so še v 90. letih dobili največ naročil, zdaj pa ta pomenijo od pet do deset odstotkov vseh livarninih poslov.

Tudi v podjetju Litostroj Ulitki, ki zdaj zaposluje okrog 250 delavcev, poudarjajo pomen visoko usposobljenih delavcev za uspešnost podjetja. Načrtujejo tudi zaposlitev novih sodelavcev iz ljubljanskega okoliša, potem ko so v juliju 2000 kupili obrat težke livarne na Ravnah.

A. Č.

NOVO PARKIRIŠČE V ŽELEZARNI

Zaradi pomanjkanja parkirnih mest v kraju so se v družbi Metal odločili, da ob glavnem vratarju, a že za železarniško ograjo, uredijo 95 parkirnih mest, na katerih bodo za plačilo svoje jeklene konjičke parkirali predvsem njihovi zaposleni. Konec oktobra, ko je nastala fotografija, je bilo parkirišče še brez stebričkov, zdaj pa je na njem že mogoče parkirati.

A. Č.

OSKRBA Z ENERGIJO V SEPTEMBRU 2001

V letošnjem tričrtletju sta bili proizvodnja in distribucija energentov količinsko nižji (izjema je le distribucija dušika) kot v enakem obdobju lanskega leta. Distribucija električne energije je bila nižja za 2,6 %, zemeljskega plina za slabih 5 %, pitne vode za 2,4 %, komprimiranega zraka za 6,5 %, sanitarne tople vode za 14,7 %, argona za 15,7 %, hladilne vode za 17,6 %, pare za 24,2 %, kisika za 37,5 % ...

Groba analiza proizvodnje in distribucije energentov za september kaže – glede na njun obseg v avgustu – povečanje količinskega obsega. Trend večje proizvodnje in distribucije energentov v septembru v primerjavi s prejšnjim mesecem je bil pričakovan, saj so bili zaključeni tudi planirani remont, ki so potekali v avgustu.

V septembru je bila distribucija električne energije 12.850 MWh in je za 8,4 % višja kot avgusta (11.854 MWh). V primerjavi z distribucijo v septembru 2000 (12.548 MWh) je bila letošnja višja za 2,4 %.

Distribucija zemeljskega plina je bila v septembru (3.037.060 Sm³) za 13,3 % višja od planirane količine. Količinska primerjava distribucije glede na september lani (2.938.871 Sm³) pa kaže na 3,3 % višjo distribucijo v letošnjem septembru. V tričrtletju letošnjega leta je obseg distribucije zemeljskega plina za 13,3 % višji od planiranega obsega za to obdobje in je dosegel 73,6 % celotne napovedane količine za leto 2001.

Zaradi nizkih zunanjih temperatur smo 17. septembra pričeli ogrevati objekte v jutranjih in večernih urah. Proizvodnja pare (1.002 t) se je v primerjavi s prejšnjim mesecem (959 t) povečala za 4,5 %. Proizvodnja sanitarne tople vode je znašala v septembru 4.284 m³ in je bila po količinskem obsegu nižja za 0,3 % kot v avgustu (4.298 m³), glede na september lani pa je nižja za 3,4 %.

Distribucija hladilne vode v tem mesecu (357.784 m³) je v primerjavi z avgustom (316.550 m³) večja za dobrih 13 %, glede na september lani pa je bila distribucija tega energenta v tem mesecu nižja za 12,3 %.

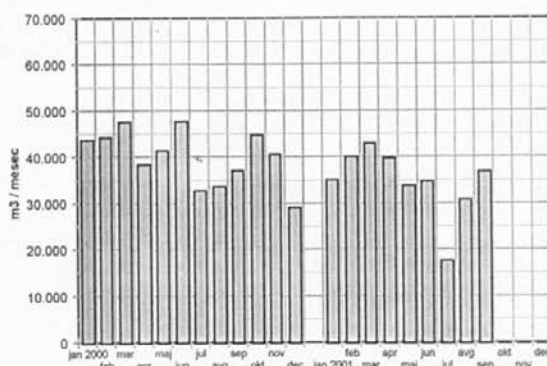
Distribucija pitne vode je bila v septembru (61.160 m³) višja za dober 1 % v primerjavi s prejšnjim mesecem (60.484 m³), glede na distribucijo v septembru lani (59.743 m³) pa je bila višja za 2,4 %.

Proizvodnja in distribucija komprimiranega zraka je bila v septembru najvišja v letošnjem letu in je znašala 5.542.879 m³. Glede na prejšnji mesec (4.493.521 m³) je višja za 23,5 %, v primerjavi s povprečno proizvodnjo in distribucijo v tričrtletju letošnjega leta pa je višja za 22,3 %. Primerjava proizvodnje in distribucije tega energenta s septembrom 2000 pa kaže na porast za 5,3 %.

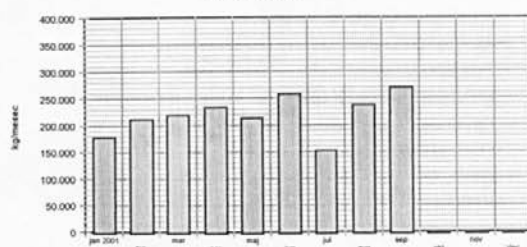
Distribucija kisika je bila septembra v količinskem obsegu (269.067 kg) v primerjavi s prejšnjim mesecem višja za 13,7 % in je dosegla največji obseg v letošnjem letu. Distribucija dušika (36.821 kg) je bila v primerjavi s prejšnjim mesecem višja za 19,8 %. Distribucija argona je bila v septembru 16.810 kg in je bila v primerjavi s prejšnjim mesecem (13.070 kg) za 28,6 % višja, v primerjavi s septembrom lani pa je bila za 10,5 % nižja.

Tehnični vodja v Energetiki Ravne: Anton Vučko

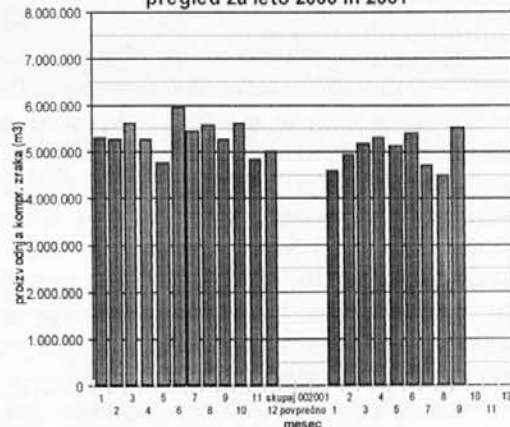
Pregled proizvodnje dušika
za leto 2000 in 2001

Pregled distribucije kisika
za leto 2001

Proizvodnja komprimiranega zraka
pregled za leto 2000 in 2001

INTERVENCIJE PGE GASILSKEGA ZAVODA RAVNE V OKTOBRU

11. 10. 2001 je ob 2.05 zagorelo pod ogrevalno pečjo v družbi Styria Vzmeti. Požar so pogasili delavci sami, poklicni gasilec pa je ves prostor pod pečjo ohlajal z vodno prho.

29. 10. 2001 je ob 13.16 javil delavec, da gori elektromotor v strojnici kovačnice. Požar sta pogasila poklicna gasilca III. izmene.

Za družbe so bili opravljeni 3 prevozi, vsi zaradi poškodb pri delu.

Drugod so poklicni gasilci posredovali:

1. 10. 2001 pri prometni nesreči na regionalni cesti Kotlje–Slovenj Gradec,

17. 10. 2001 so jih s policije poklicali za odpiranje stanovanja na Čečovju,

17. 10. 2001 so na klic centra za obveščanje odšli odpirati stanovanje na Javorniku.

Direktor: Roman Lupuh, dipl. org.-men.

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA NA OBMOČJU ŽELEZARNE IN IZGRADNJA KOMUNALNE ČISTILNE NAPRAVE NA RAVNAH

Za zaščito voda in okolja je nujno treba omejiti onesnaževanja voda, torej tudi zmanjšati odvod škodljivih snovi, ne le iz gospodinjstev, temveč tudi iz industrije in obrti. Zato so na temo urejanje komunalne infrastrukture predstavniki podjetij, aktivnih na območju železarne na Ravnah, imeli kar nekaj sestankov in usklajevanj, na katerih so želeli postaviti smernice za rešitev problema odvajanja odpadnih komunalnih, tehnoloških in meteornih vod.

Problem odvajanja odpadnih vod postaja z zaostrovanjem zakonodaje, kriterijev in s sistemom taksiranja, kot ga določa Uredba o taksi za obremenjevanje vode (Ur. list RS, št. 41/95), za podjetja vedno večji – tako z vidika pridobivanja in/ali podaljševanja dovoljenj za obratovanje kot tudi z vidika stroškov (plačila takse za obremenjevanje vode).

Problem odvajanja in čiščenja odpadnih vod na območju železarne lahko rešujemo z izgradnjo lastne komunalne čistilne naprave ali pa z odvodom odpadnih komunalnih vod preko kolektorja na skupno komunalno čistilno napravo. Ker sta se v pomladanskem času tudi Občini Ravne na Koroškem in Prevalje odločili za postavitev skupne čistilne naprave, se je kot smiselna in upravičena pokazala odločitev, da odpadne komunalne vode tudi iz železarne speljemo preko kolektorja na to čistilno napravo.

Podjetja, delujoča na lokaciji nekdanje Železarne Ravne, so podpisala Dogovor in Pooblastilo, da ENERGETIKA RAVNE, d. o. o. v svojem in v njihovem imenu podpiše Konzorcijalno pogodbo skupaj z Občino Prevalje, Občino Ravne na Koroškem in s Petrolom, Slovensko naftno družbo, d. d. ter s tem pridobi status članice Konzorcija.

Namen ustanovitve konzorcija je pripraviti strokovne podlage za izgradnjo infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. Naloga konzorcija je speljati aktivnosti načrtovanja, planiranja in izvedbe

projekta do nivoja pridobivanja lokacijske dokumentacije, in sicer izdelava idejne rešitve izvedbe projekta z oceno višine potrebne investicije kot celote, prikazano ločeno za vsako članico konzorcija, izdelava idejnega projekta kot osnove za izdelavo presoje vplivov na okolje in pridobitev lokacijske dokumentacije ter tudi kot osnove za izdelavo projekta PGD in PZI tako za celoto kot ločeno za vsako članico konzorcija.

Konzorcij bo deloval najmanj tri leta oziroma za čas trajanja projekta.

Občina Ravne na Koroškem je že sprejela in v Uradnem listu RS objavila odlok oziroma koncesijski akt za podelitev koncesije za gradnjo kanalizacijskega omrežja s čistilno napravo in izvajanje gospodarske javne službe za odvajanje in čiščenje komunalnih, odpadnih in padavinskih voda. Koncesija obsega gradnjo kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave ter izvajanje javne službe odvajanja in čiščenja komunalnih, odpadnih in padavinskih voda za čas trajanja koncesije.

Tudi na območju železarne že potekajo aktivnosti za sanacijo kanalizacijskega omrežja. V obstoječ kanalizacijski sistem se sedaj stekajo mešane odpadne vode (komunalne, tehnološke hladilne in padavinske). Vse odpadne vode se odvajajo v reko Mežo. Zato moramo izvesti rekonstrukcijo kanalizacijskega omrežja tako, da se bodo v omrežje ločeno stekale komunalne, tehnološke in padavinske odpadne vode. Komunalne vode, ki se zdaj preko pretočnih greznic stekajo v kanalizacijski sistem, moramo speljati do predvidenega kolektorja za čistilno napravo, tehnološke in padavinske vode pa po ustrezni tehnološki obdelavi (čiščenju) speljati tako kot sedaj v reko Mežo.

Glede na načrtovano izgradnjo komunalne čistilne naprave in kolektorja za odvod odpadnih komunalnih vod ni utemeljena predhodna graditev novega ločenega sistema, saj bi morali v tej fazi za vsak objekt, iz katerega odvajamo komunalne odpadne vode, zgraditi nove troprekantne greznice in predvideti kasnejšo povezavo za priklop na kolektor. Ko pa bosta zgrajena komunalna čistilna naprava in kolektor za odvod komunalnih odpadnih vod, bi morali greznice odstraniti oziroma zasuti, zato graditev greznic ni utemeljena niti s tehnično-tehnološkega niti z ekonomskega vidika.

Nadaljnje aktivnosti v zvezi s sanacijo kanalizacijskega omrežja na območju ravske železarne zato izvajamo skladno z razvojnim programom Občine Prevalje in Občine Ravne na Koroškem. V novembru 2001 bomo za vse družbe na območju železarne pridobili projektno dokumentacijo obnove kanalizacijskega sistema za odvod tehnoloških, komunalnih in padavinskih odpadnih vod za fazo PGD in PZI s ciljem priklopa odpadnih komunalnih vod na zbirni kolektor na skupno komunalno čistilno napravo. Izvedbo sanacije omrežja pa bomo lahko dokončali v zakonsko predpisanem roku najkasneje do leta 2004.

Tehnični vodja v Energetiki Ravne:
Anton Vučko

KULTURNA KRONIKA ZA OKTOBER

● V okviru praznovanja krajevnega praznika na Ravnah se je med 1. in 14. oktobrom poleg športnih zvrstilo tudi nekaj kulturnih prireditev. Koroški muzej je v sodelovanju z Razstaviščem Uršnik pripravil slikarsko razstavo mladih ustvarjalcev iz Mežiške doline ter brezplačno odprl vrata muzejskih zbirk in likovne razstave Ota Rimeleta, Koroška osrednja knjižnica je pripravila pravljíčne ure, DU pa koncert ženskega in moškega pevskega zbora.

● V Kotljah so med 21. in 28. oktobrom potekali Kuharjevi dnevi; med drugim so organizatorji pripravili prireditev Madagaskar v pesmi, besedi in plesu (glavni izvajalec je bil Joseph Rakotorahalaly), predavanje Toma Jeseničnika Z vlečnimi psi po Kamčatki in slavnostno akademijo, na kateri so sodelovali MePZ Rožmarin Kotlje, mladinski pevski zbor Vesna iz Zagorja, učenci Glasbene šole Ravne in glavni urednik Mohorjeve družbe v Celju Matija Remše.

● "Slovenski umetnik sreča Gilgameša" je naslov razstave kiparja Stojana Batiča, ki je bila na ogled v Likovnem salonu od 25. oktobra do 16. novembra. Pripravil jo je Koroški muzej z Raven.

● Zgodovinsko društvo Koroške je izdalo že tretjo številko Koroškega zbornika, ki sta ga 25. oktobra v Koroški osrednji knjižnici predstavila urednika – profesorja Alojz Krivograd in Marko Košan.

● V Koroški osrednji knjižnici so 26. oktobra odprli razstavo likovne sekcije ravenskega DU.

Zbrala: A. Č.

Stojan Batič, Mati Modra Ninsun, terakota (motiv z vabila)

HOROSKOP JASNOVIDCA RINALDA ZA NOVEMBER

OVEN: Zajela vas bo ljubezenska evforija, ki bo dolgoročno lahko prinesla dobre rezultate. Na bančnem računu ne bo suše, v službi pa se boste dobro razumeli.

BIK: Težko boste usklajevali družinske in službene obveznosti. Partner bo potegnil krajši konec. Na delovnem mestu vas bodo nenehno zalagali z delom.

DVOJČKA: Odvečno energijo pametno vlagajte v dodatna opravila, saj se vam obeta dober zaslužek. Upoštevajte tudi nasvete drugih, preden se odpravite na pot. Sledi poslovni uspeh. Ne pozabite tudi na imunski sistem.

RAK: Obeta se čustveni razcvet. Tudi delo vam bo šlo od rok. Prejeli boste nekaj novih povabil za sodelovanje v projektih. V družini pričakovanje in veselje.

LEV: V karieri boste imeli nove možnosti. Dajte vse od sebe, kajti od tega bo odvisna vaša nadaljnja usoda. S partnerjem boste za spremembo zadovoljni.

DEVICA: Samo en napačen korak in pestilo vas bo pomanjkanje denarja. Pazite, da s svojo trmo ne skrhatе partnerskih odnosov. Pametne dolgoročne investicije bodo popravile vaše materialno stanje. Možnost menjave delovnega mesta.

TEHTNICA: Ne nalagajte si preveč bremen, kajti partner ima občutek, da ga zanemarjate. Izkoristite ugodne vplive planetov za osebni razvoj in poklicno kariero.

ŠKORPIJON: Lotite se dela, ki se vam ponuja, in temeljito prevetrite negativne misli. S partnerjem se boste zblížali in mu zaupali svoj načrt. Obeta se vam dober zaslužek.

STRELEC: Navezali boste nove prijateljske in poslovne vezi. Sicer vas bo to malo utrujalo, bo pa zelo usodno za prihodnost. Na delovnem mestu bo prihajalo do napetosti, vendar se bodo sčasoma uredile.

KOZOROG: Ta mesec boste imeli možnost popraviti stanje na vašem bančnem računu. Svojo energijo boste še naprej usmerjali v poslovne zadeve. Ne pozabite tudi na partnerja. Okolica vam bo zamerila vašo nedostopnost in nedružabnost. Pazite se jesenskih prehladov.

VODNAR: Svoj čas namenite karieri in poslovnim aktivnostim. Zdaj ni čas za reševanje ljubezenskih nesporazumov. Imate odlične pogoje za napredovanje.

RIBI: Ta mesec bo zelo romantičen, za samske pa tudi avanturističen. Z dohodki boste zelo zadovoljni. Večje bo razumevanje v domačem krogu in med sodelavci. Zdravje vam bo dobro služilo.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ODBOJKA

Sodeč po uvodnih tekmah novega prvenstva 1. DOL, bodo odbojkarji Fužinarja GOK IGEM igrali vidno vlogo v boju za naslov prvaka. V prvih dveh tekmah so premagali Olimpijo v Ljubljani in Maribor Stavbar doma. Naslednja tekmeča našim odbojkarjem sta bili ekipi novincev v ligi, Žužemberk in Šoštanj Topolšica. V 5. krogu, 17. novembra, bodo imeli fantje trenerja Urnauta prvo težjo preizkušnjo – nastop v Kanalu proti odbojkarjem Salonita Anhovo.

Fužinarjevi odbojkarji uspešno nastopajo tudi v pokalu OZ Slovenije. Po zmagah nad ekipama Šoštanja Topolšice in Termo Lubnika iz Škofje Loke so se uvrstili na finalni turnir četverice najboljših.

ALPSKO SMUČANJE

V uvodni tekmi nove sezone so se naše smučarke preizkusile na spomladi preloženem veleslalomu, ki je štel za državno prvenstvo. Tekma je bila na ledeniku Meltal v Avstriji. Med starejšimi mladinkami je zmagala Ana Kobal iz Blejske Dobrave pred Vanjo Vrvnik (Korotan), med mlajšimi pa Urška Rabič iz Kranjske Gore. Prevaljčanka Tina Erženičnik je bila četrta, Nina Pisnik pa deveta.

Na prvi veleslalomski tekmi svetovnega pokala na ledeniku Solden se je od slovenskih smučark najbolje uvrstila Črnjanka Tina Maze, in sicer na 13. mesto, Alenka Dovžan je bila 18.

NAMIZNI TENIS

Igralki Fužinarja Manca Fajmut in Ivana Zera sta se uvrstili od 5. do 8. mesta na prvem odprtem kadetskem turnirju v Ljubljani. Jernej Ošlovnik, Tilen Mlinar in Polona Županc so se uvrstili od 9. do 16. mesta. Na turnirju TOP 12 za članice v Mengšu se je Radeljčanka Martina Safran uvrstila v 1. skupini na 4. mesto, igralka Fužinarja Zala Šetina je bila v 2. skupini deveta.

Na odprtem turnirju za mlajše kadete v Puconcih se je Ošlovnik uvrstil na 3. do 4. mesto, Mlinar pa med osmerico. Na turnirju mlajših kadetinj v Logatcu je zmagala Fajmutova pred Ivano Zera in Polono Županc (vse Fužinar). Na kvalifikacijah za mladinsko ekipno državno prvenstvo leta 2002 sta si udeležbo od koroških ekip zagotovili le ženski vrsti Fužinarja in Mute.

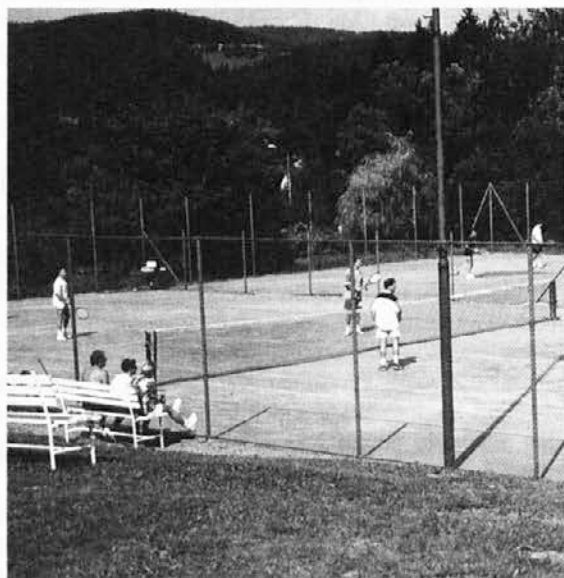
KEGLJANJE

Kegljači Elektrame Dravograd so v oktobru zastopali našo državo na evropskem klubskem pokalu v romunskem Trgovišču. Med 16 ekipami so zasedli solidno 8. mesto. Za Dravograjčane so nastopili: Rajko Podojsteršek, Slavko Hanžekovič, Danilo Vovk, Stojan Fišer ter Silvo in Vojko Belaj. Zmagali so kegljači Epelheima iz Nemčije.

LOKOSTRELSTVO

Na državnem prvenstvu v olimpijski disciplini FITA, bilo je 13. oktobra v Dravogradu, sta naslove prvakov od koroških lokostrelcev osvojila v compoundu: Tanja Hodnik med članicami in Urban Ravnjak med kadeti.

Jože Ravnjak, član LD Koroške, je na mednarodnem tekmovanju v disciplini 3 D v Poreču izboljšal svoj dosedanja evropski rekord za 8 krogov. Med udeleženci iz šestih držav je zmagal med člani z rezultatom 272 krogov. Med mladinci je njegov sin Urban osvojil 3. mesto.

ŠAH

V okviru praznika mesta Ravne je ŠK Fužinar pripravil močan mednarodni turnir, na katerem je nastopilo 68 igralcev iz Slovenije, Hrvaške in Italije. Zmagal je hrvaški vele mojster Robert Zelčić. Od koroških šahistov je bil najboljši član domačega kluba Zoran Pšeničnik na 7. mestu, Marko Vrečič je bil deseti.

Ekipa Fužinarja v postavi Vrečič, Koletnik, Turičnik, Kert, Pšeničnik in Komarica uspešno nastopa v II. slovenski ligi – vzhod. Po odigranih petih krogih so bili Ravenčani uvrščeni na 4. mesto, v vodstvu pa so šahisti Palome.

Šahisti Črne so 28. oktobra dosegli imeniten uspeh na močnem mednarodnem turnirju v avstrijskem Wolfsbergu, kjer so nastopile ekipe iz osmih držav. V skupini B so Črnjani v postavi Burjak, Koletnik, Šmon in Šahinovič zmagali v konkurenci 21 ekip, pred ekipama Pošte Graz in Dravograda. V A-skupini so zmagali Zagrebčani.

Ivo Mlakar

ALPINISTIČNE NOVICE

Prvenstvene smeri v Peci, ki so bile preplezane letošnjo jesen:

29. 10. 2001 – MOŽARKE – Polece, južna stena, ocena: IV+ / II-III, višina 840 m, čas plezanja 4 ure, plezali: Franc Pušnik, Danilo Golob, Boštjan Butolen in Stanko Mihev.

6. 10. 2001 – NOVNA – Stena pri Vratih, povezava žleba in grebena, ocena: III / I-II, višina 640 m, čas plezanja 3 ure, plezala: Vinko Močilnik in Stanko Mihev.

20. 10. 2001 – FAJMUTOV GREBEN – ocena: III / I-II, višina 650 m, čas plezanja 3 ure, plezala: Vinko Močilnik in Stanko Mihev.

Igor Plesivčnik

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Vogarda za darilo, ki sem ga prejela in ki mi bo v drag spomin.

V bodoče pa želim vsem veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva.

Marija Janet

ZAHVALI

Ob izgubi moža, očeta, dedka in pradedka **Fortunata Korošca** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence, cvetje in sveče, nam izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala Zvezi borcev, govornikom ge. Horjakovi, g. Kameniku in g. Večku. Hvala kaplanu g. Potniku za opravljeni obred, Pihalnemu orkestru železarjev Ravne in Koroškemu oktetu za zaigrane in zapete žalostinke. Hvala patronažni sestri Rezarjevi in dr. Danici Praper Đorđević, ki sta mu v zadnjih dneh življenja lajšali bolečine.

Hvala – njegovi

☞ ☞ ☞

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedija **Franca Krivograda** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, zancem, prijateljem in sodelavcem Vogarda, ki so nam kakorkoli pomagali, izražali sožalje, darovali sveče in cvetje.

Hvala dr. Pušniku za pomoč v najhujših trenutkih.

Zahvaljujemo se g. župniku za opravljeni obred, g. Roku Gorenšku za poslovilne besede, pogrebni službi pokopališča Barbara in Pihalnemu orkestru železarjev Ravne za zaigrane žalostinke.

Žena Angela, sin Franci, hčerka Mira s Stipom, vnuki Gorazd, Matej, Katja

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem.

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, tehnična urednica Jelka Jamšek. Lektoriranje: Miran Kodrin, prof. Objavljene fotografije je prispevalo uredništvo, če ni navedeno drugače.

Tel: (02)-82-21-131, urednica 6305, tajništvo 6753. **Faks:** (02)-82-23-013. **Elektronski naslov:** Andreja.Cibron@sz-metal.si

Tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem.

Glasilo je obdavčeno z 8-odstotnim DDV.

Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

KADROVSKA GIBANJA

V SEPTEMBRU

Konec septembra je v ravenskem delu koncerna Slovenske železarne delalo 2.473 zaposlenih. V zasebnih podjetjih, ki so nastala iz Železarne Ravne in so vključena v to rubriko, je bilo avgusta zaposlenih 545 ljudi.

DRUŽBA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

METAL	1.091
STO	726
NOŽI	193
OPREMA	161
ENERGETIKA	99
UDC KOROŠKE	113
STAN. PODJETJE	16
ZIP CENTER	74
STYRIA VZMETI	138
TRANSKOR	47
T. K. RAVNE	7
VOGARD	73
SERPA	124
GASILSKI ZAVOD	16
EUREST	47
LITOSTROJ ULITKI (OE TEŽKA LIVARNA)	93

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Septembra so v železarskih družbah zabeležili 3 sklenitve delovnega razmerja: v Nožih so sprejeli enega pripravnika, v Metalu so z enim iskalcem dela sklenili delovno razmerje za določen čas, v STO pa so enemu kandidatu omogočili zaposlitev za nedoločen čas.

V drugih družbah je do sprememb prišlo v Serpi (zaposlili so enega pripravnika in enega iskalca dela za določen čas) in v Vogardu (za določen čas so zaposlili enega varnostnika).

Prekinitve delovnega razmerja

Septembra je bilo v železarskih družbah prekinjenih 28 delovnih razmerij: 22 v ZIP centru zaradi poteka zaposlitve za določen čas, 2 v UDC Koroške zaradi invalidske upokojitve, 1 v Nožih zaradi smrti, 2 v Metalu zaradi poteka delovne pogodbe za določen čas in 1 v Energetiki Ravne zaradi invalidske upokojitve.

V drugih družbah na območju železarne je do sprememb prišlo le v družbi Styria Vzmeti, od koder sta v Slovensko vojsko odšla dva fanta.

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

NAGRADNA KRIŽANKA št. 73

Nagrada križanka št. 72 – rešitev vodoravno: JEZIKOSLOVJE, ANAKSIMANDER, BAL, ADAR, ORA, OKA, IRA, LAN, LI, BAJT, OB, KT, RS, KRILA, OIDIP, TRINOM, AKELA, GIRO, KORENI, TACEN, PAKT, KORNATI, ISO, ARKO, AT.

Žreb je določil, da darilne pakete Rokodelnice iz UDC Koroške prejmejo: Milan Iršič, STO; Miran

Čevnik, Metal in Tilen Falnoga, Čečovje 10 a, Ravne na Koroškem.

Nagrada križanka št. 73: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno 30. 11. 2001 na naslov: FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

IF	REKA V RUSIJI	PODOB- NOST, SLIČNOST	TVARINA, SNOV	NOVA GVINEJA	ČEŠKI GOSPOD	IVAN TAVČAR	SLOV. JEZIKOS- LOVEC JAKOB	FR. MATE- MATIK CARTAN	RUSKI PISATELJ LEV	SLOVEN- SKA SLIKARKA KOBILCA	PREKOP
ZDRAVILO PROTI VROČINI				I				E			
TENIŠKA IGRALKA MARTINA				R				L			
FR. PISA- TELJ GRILLET				I		POKRAJI- NA V IRANU		I			
VOZ S PLOHOM				A	VRSTA IGLAVCA	TOV. POHI- ŠTVA V OTIŠVRHU MASA EMBALAŽE		E			
IRENA KOHONT			GLASBENI ZNAKI SLIKAR. TEHNIKA	N				PARCELA NERED, NEUREJE- NOST			
EGIPČ. BOG SONCA				MOŠKO IME IND. RASTLINA						ČISTO PREMOŽE- NJE	MAT. VEL. PODANA Z ENO VRED- NOSTJO
IKO	TVORNI GLAGOL- SKI NAČIN	KEM. ELEMENT CL TRAVNATA STEPA				GRSKI JUNAK PRED TROJ REKA V RUSIJI					
ŠPANSKI OSVAJAL- PEDRO		L					D		KOŠAR- KARSKI KLUB PLOŠČ. MERA		
KELTSKE RODOVNE ZVEZE		L				SUMA, SEŠTEVEK AVSTRILJ. SMUČAR HANS	V				
TIBETAN- SKO GOVEDO		A		OTOČJE PRI NOVI GVINEJI MLADINSKA KNJIGA			I	ODŽAGAN KOS DEBLA			
ČEŠKI FILM REŽISER RUDOLF		N					N	AMER. IGRALKA GARDNER			
DIVJA ŽIVAL		O			NATRIJ		A	RIMSKI HIŠNI BOG			

KD Mohorjan Prevalje je letos v sodelovanju z **Mohorjevo družbo** v Celovcu izdal in založil knjižico **Pripoved rimskih nagrobnikov iz Dobje vasi** avtorja prof. dr. Janka Sušnika. Reliefi oziroma kipi so predstavljeni z risbo in muzejskim opisom, nato pa sledi izmišljena zgodba, ki je podprta z zgodovinskim okvirom. Na začetku knjižice je besedilo dr. Marjete Šašel Kos o podobi Prevalj in Raven v antiki, na koncu pa še slovarček neznanih besed. **Med reševalce križanke bo žreb razdelil tri knjige.**

IME IN PRIIMEK:

PODJETJE OZ. NASLOV: